

حه سودی،

نیشانه کانی و چاره سه رکردنی

نوسینی: م / عبدالکریم محمد قادر
نیمام و خه طیبی مزگه وتی نیمان له سلیمانی

له وه دایه که: به ره که تی زانیاری ناهیلئیت،
وهه وئدانی بو زانیاری پیویست که م
ده کاته وه، وه توانای ئاماده بوونی بو
فیربوون که م ده کاته وه، به تاییه تی
حه سودی له نیوان هاوته مه نه کاند.

حه سودی له پروانگه ی ئیسلامه وه تاوانه
وهرامه، به لگه یش له سه ره رامییتی: -

۱- خوای گه وره ده فه رمییت: ﴿﴾
﴿﴾ (:) .

واته: ... وه خوایه من په نا ده گرم به تو
له شهرو خراپه ی مرؤقی حه سود که
حه سودی ده بات.

۲- وه ده فه رمییت:

بسم الله الرحمن الرحيم

الحمد لله رب العالمين والصلاة
والسلام على نبينا محمد وعلى
آله وصحبه أجمعين ومن تبعهم
بإحسان الى يوم الدين،
له پاشاندا:

نه خووشی حه سودی یه کیکه له نه خووشی
یه بلاوه کانی ناو کومه لگا که مان، جا
هه رکه سیك ئەم نه خووشی یه توش بوو
خیرو خووشی له ژیانی خوئی نابینئیت وه کو
پیویست، وه له هه مووی ترسناک تر
ئه وه یه که ئەم نه خووشی یه خویندکاری
زانستی شهری بگریته وه، ترسناکی
حه سودی بو خویندکاری زانستی شهری

گوئی نه خات، وبه نه خوئی یه کی
که می نه زانیت، چونکه وه کو کشتوکال
وایه تا ئاو بدریت زیاتر گه شه ده کات،
به تایبه تی نه گهر خوئی لی بی ناگا بکه یت
وه وه لئی چاره سهر کردن و بنه برکردنی
نه ده یت.

() : () :

(^۱)

واته: هیچ که سیك نی یه چه سودی
نه بیت، به لام چاکه کار وبه ریز ناشکرای
ناکات، وه خراپه کار ناشکرای ده کات.
مروقی چه سود نه گهر که میك بیر بکاته وه
بوی ناشکرا ده بیت که چه سودی یه که ی
ره خنه گرتنه له برپاری خوئی گه وره،
چونکه پیئی ناخوشه کاتیک که خوئی
گه وره خیرو خوئی یه که ده به خشیت به
به نده یه که له به نده کانی .
زیانی چه سودی که نه خوئی یه که له
نه خوئی یه کانی دل: زیاتر دل ره ق
ده کات، وه زیاتر به نده دور ده خاته وه
له کاری خیر نه نجام دان.

(/ :) -

(:) .

واته: یاخود چه سودی به خه لکی ده به ن
له سهر نه و فه زل و چاکه یه ی که خوئی
گه وره پیئی به خشیون، مه به ست پیئی
جوله که یه که چه سودی یان به پیغه مبه ری
خوا ﷺ ده برد که خوئی گه وره
به خششی گه وره ی پیغه مبه رایه تی پیئی
به خشیوه، وه ههر نه م چه سودی یه وای
له جوله که کرد که باوه ر به
پیغه مبه رایه تی محمد ﷺ نه هیئن،
چونکه له خوئیان نه بوو.

۳- پیغه مبه ر ﷺ ده فه رمیت:

(^۱)

واته: چه سودی به یه کتری مه به ن.

۴- وه ده فه رمیت:

(^۲)

واته: وه چه سودی و باوه ر له دلی
هیچ به نده یه کدا کونا بنه وه.

چه سودی ده رده و چاره سه ریشی هه یه،
جا هه رکه سیك نه م نه خوئی یه ی هه یه با
هه وئی چاره سهر کردنی بدات و پشت

(/ :) -

(/ :) -

ئه گهر موسلمانان دهرگای ئاموژگاری له سه ریه ک دانه خهن وداوای ئاموژگاری خیر بکهن له هاوته مه نه کان، ئه وکاته له نه خووشی یه پاریزراو ده بین، یه کیک له زانایان که ناوی () ه ده فهرمیّت: (گله یی کردن خیرتره له رق وکینه به رامبه ریه کتری).

ئه گهر هه ر که سیك (موسلمانیک) که م وکوپری بینی له برای موسلمانانی به تایبته له خویندکاری ئایینی خیرایی بکات بۆ ئاموژگاری کردنی ودوعای خیری بۆ بکات، برینداری نه کات، بیگومان زۆربه ی کیشه کانمان چاره سه ر ده بیّت.

به لام نه خووشی دهرونی خاوه نه که ی به ره و خو به زل زانین بانگ ده کات، ئه گهر خاوه نه که ی جله وی بۆ شل بکات.

نیشانه کانی حه سودی:

نیشانه کانی حه سودی که م وزۆر ده کات به گویره ی ئاستی حه سودی یه که، هه ندیک له نیشانه کان باس ده که م به ئومیدی ئه وه ی هه ر که سیك ئه م نیشانانای تی دایه چاره سه ری خو ی بکات و نه یه یلیّت، نیشانه کان زۆر کات له ناو قوتابی زانستی شه رعیدا ئاشکرا ده بیّت.

نیشانه کان بریتین له:

۱- پیخوشحال بوونی به هه له ی هاوړیکه ی (براکه ی)، چونکه وا گومان ده بات که هه له ی هاوړیکه ی هویه که بۆ به رز بوونه وه ی پله ی حه سوده که.

ئه م نیشانه یه که م که س هیه تییدا نه بیّت، له گه ل ئه وه ی شیدا شتیکی شاراوه یه خوای گه وره پی ی ده زانیّت، پاشان هاوړی که ی.

۲- پیخوشحال بوونی به دیار نه بوونی هاوړیکه ی (براکه ی) له کاریکدا که جیگه ی ناکۆکی یه له نیوانیاندا، به گومانی ئه وه ی ئه گهر هاوړیکه ی دیار نه بوو ئه م ده توانیّت دۆستی زیاتر بۆ خو ی په یدا بکات.

۳- پیخوشحال بوونی کاتیك که باسی هاوړیکه ی (براکه ی) ده کریّت به خراپی وله پاشه مله باسی ده کریّت، بۆیه هه ول نادات بۆ نه هیشتنی باسکردنی هاوړیکه ی له و شوینه دا، گومانی تی دا نی یه ئه م باس کردنه حه رامه، چونکه له پاش مله باسی ده کریّت.

۴- ئه گهر پرسپاری لی بکریّت ده رباره ی هاوړیکه ی (براکه ی) ئه م مرۆقه حه سوده

چونکه ههست کردن به چاکه‌ی هاورپیکه‌ی (براکه‌ی) پی زانینی نیشانه‌ی مرۆقی موسلمانه و حهق وایه دوعای خیری بۆ بکه‌یت.

چاره‌سه‌ری حه‌سودی:

۱- دوعای خیر کردن بۆ ئه‌و که‌سانه‌ی که چاکه‌یان کردوو له‌گه‌لتدا، بۆ ئه‌وه‌ی رق وکینه‌و دووبه‌ره‌کی نیوانتان کۆتایی پی بی‌ت.

۲- هه‌ولدان بۆ دروست کردنه‌وه‌ی خوشه‌ویستی له نیوانتاندا وپرسیارکردن له حال‌ی یه‌کتری بۆ ئه‌وه‌ی کیشه‌کان کۆتایی پی بی‌ت.

له‌وانه‌یه له‌سه‌ر دل قورس بی‌ت نزیك بوونه‌وه له‌هاورپیکه‌ت ودروست کردنه‌وه‌ی خوشه‌ویستی له‌به‌ر خوا له‌نیوانتاندا، به‌لام بیر له‌م ئایه‌ته بکه‌ره‌وه ولی ی تی بگه به‌باشی که‌ خوای گه‌وره ده‌فه‌رمی‌ت:

﴿ (:) ﴾.

واته: هه‌رگیز کرده‌وه‌ی چاکه‌ وه‌کو کرده‌وه‌ی خراپه‌ نی‌یه ویه‌کسان نین، به‌لکو جیاوازی زۆر گه‌وره له نیوانیاندا

هه‌ول دهدات پرسیار لی کراو له به‌ر چاوی پرسیار که‌ر بخت.

۵- دل گرانه کاتیك خه‌لکی پرسیار له هاورپیکه‌ی (براکه‌ی) بکه‌ن، یان داوا بکه‌ن له هاورپیکه‌ی ئامۆژگاری‌یه‌ک پیشکه‌ش بکات کاتیك که‌ ئه‌م مرۆقه حه‌سوده له‌وی ئاماده‌یه.

به‌لام ئه‌گه‌ر به‌جوانی بیر بکاته‌وه تی ده‌گات که‌ ئه‌و پله‌یه‌ی که‌ هاورپیکه‌ی هه‌یه‌تی خوا پی‌ی به‌خشیوه‌ و پازی بوونیش به‌به‌خشینی خوا نیشانه‌ی مرۆقی ئیمانداره.

۶- به‌که‌م زانینی خیرو چاکه‌ی هاورپیکه‌ی (براکه‌ی) وکه‌م کردنه‌وه‌ی پله‌ی زانستی هاورپیکه‌ی (براکه‌ی) به‌گومانی ئه‌وه‌ی ناوبانگی ئه‌م مرۆقه حه‌سوده که‌م ده‌بی‌ته‌وه یان مافی ده‌خوریت.

۷- هه‌ولدان بۆ په‌خنه‌ گرتن له‌ قسه‌ی هاورپیکه‌ی (براکه‌ی) بۆ پوخاندنی و به‌هه‌له‌ لیکدانه‌وه‌ی قسه‌ی هاورپیکه‌ی (براکه‌ی) ده‌کات بۆ به‌جیه‌ینانی مه‌به‌ستی خوی.

۸- شارندنه‌وه‌ی چاکه‌ی هاورپیکه‌ی (براکه‌ی) که‌ له‌گه‌ل ئه‌م مرۆقه حه‌سوده‌دا ئه‌نجامی داوه، ئه‌مه‌یش نه‌خۆشی‌یه‌که‌

هه یه، تۆ به رامبه ر كرده وهی خراپه ییش
 هر كرده وهی چاكه ئه نجام بده و
 به كرده وهی جوان و چاكه كانت كرده وه
 خراپه كان پامال له، و به رامبه ر هه موو
 خراپه یه كه تۆ هر چاكه بكه، جا ئه و كاته
 ئه و كه سهی له گه لئاندا ناكوكی
 و دوژمنایه تیشی هه بیته و هكو دوستیكی
 زور دلسوزی لی دیت بۆت.

تیكوشه له گه ل دهرونتیا، پوشاكی
 خوبه زل زانین فری بده، پوح سوك به
 له گه ل هاورپكه تدا، ئه و كاته ده بینیت كه
 چۆن هاورپكه ت هه لویستی ده گورپیت
 به رامبه رت.

۳- سهردانی هاورپكه ت بكه به مه به سستی
 ئه نجامدانی كاریكی چاك ونه هیشتنی رق
 و كینه له نیوانتاند، گومانی تیدا نییه
 ئه م سهردانه كاریگه ری گرنگی ده بیته
 له دل و دهرونی هاورپكه تدا، وه ده بیته
 هوی نه مانی كیشه كانتان.

۴- ریگه نه دان به باس كړدنی هاورپكه ت
 له پاشمله، كه ئه مه ییش خوی له خویدا
 كاریكی چاكه له لای خوی گه وره، ئه م
 كاره ییش ئه گه ر بگاته هاورپكه ت بیگومان
 خوشه ویستی نیوانتان زیاد ده كات.

۵- له ناخی دلته وه خوشه ویستیت بویت
 بۆ هاورپكه ت و پییش خوته بخره،
 ده گونجیت به یه كه بگه ن له دانیشتندا جا
 ئه گه ر پرسیاریک ئاراسته ی تۆ كرا هه ول
 بده با هاورپكه ت وه لام بداته وه، جا
 ئه گه ر هه له ی تیدا بوو راستی بكه ره وه،
 چونكه وازه یان له مافی خوت بۆ
 په زامه ندی هاورپكه ت ئه گه ر زیانی تیدا
 نه بوو بۆ دینكه ت تۆ پاداشت وهرده گریته
 له سه ری، چونكه مه به سست ناشت
 بوونه وه وچاك كړدنی نیوانتانه.

۶- داوای ئاموژگاری خیر بكه له
 هاورپكه ت و پاویری پی بكه، چونكه پاویر
 پی كړدنت و داوای ئاموژگاری خیر له
 هاورپكه ت خوشه ویستیت زیاد ده كات له
 دلی هاورپكه تدا، وه تی ده گات كه تۆ
 متمانه ت به هاورپكه ت هه یه و خوشت
 ده ویته، ئه نجام دانی ئه م كاره ییش
 ده بیته هوی پامالینی رق و كینه ی
 نیوانتان.